

Niet voor publicatie.
Nadruk verboden.

Nota no. 38.

BEREKENING VAN DE INVLOED VAN EEN 6 CENTS LOONSVERHOOGING VANAF 1 SEPTEMBER 1947; EN DE VERPLICHTE PREMIESTORTING VOOR HET BEDRIJFSPENSIOEN-FONDS VANAF 1 MEI 1948; OP DE KOSTPRIJZEN VAN DE VOORNAAMSTE AKKERBOUWPRODUCTEN EN DE KOSTPRIJS VAN DE MELK.

Deze berekening, gebaseerd op de rapporten no.55 en no.66 van het L.E.I., is opgezet in de volgende onderdelen:

Bijlage I:

Een berekening van de invloed van een 6 cts.loonsverhoging vanaf 1 September 1947 op:

- a. de kostprijzen van de voornaamste akkerbouwproducten voor oogst 1947
- b. " " " " " " " " " " " " 1948
- c. de jaarkostprijs van de melk.

Bijlage II:

Een berekening van de invloed van de verplichte premiestorting in het bedrijfspensioenfonds vanaf 1 Mei 1948 op:

- a. de kostprijzen van de voornaamste akkerbouwproducten voor oogst 1948
- b. de jaarkostprijs van de melk.

In deze berekeningen is uitgegaan van de gedachte, dat bovengenoemde premiestorting boven de onder bijlage I genoemde 6 cts. loonsverhoging komt.

Bijlage III:

Een berekening van de invloed van beide bovengenoemde regelingen op:

- a. de kostprijzen van de voornaamste akkerbouwproducten voor oogst 1948.
- b. de jaarkostprijs van de melk.

Bijlage IV:

Een berekening van de invloed van beide regelingen, indien deze over een gehele productieperiode zouden bestaan op:

- a. de kostprijzen van de voornaamste akkerbouwproducten.
- b. de jaarkostprijs van de melk.

Den Haag, 7 Augustus 1947.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT.

1. Een Berekening van de invloed van een 6 cts loonsverhoging vanaf 1 September 1947.

a. Akkerbouwproducten oogst 1947:

Deze verhoging veroorzaakt allereerst een kostenstijging voor die arbeid, welke na 1 September ten behoeve van de verschillende gewassen wordt aangewend. In verband hiermede dient te worden vastgesteld, de verhouding van de hoeveelheden arbeid welke vóór en welke ná 1 September aan de verschillende gewassen wordt besteed.

Deze verhouding is volgens gegevens ontleend aan de Verslagen van de Groninger Bedrijfstudiogroepen als gemiddelde over de jaren 1936 t/m 1940:

	voor 1 September	na 1 September
gransen	80%	20%
erwten	90%	10%
aardappelen	40%	60%
suikerbieten	50%	50%

Bij een uurloon van 64 ct zijn de kosten van de arbeid (inclusief sociale lasten 17.3%):

$$64 + (17.3 \times \frac{64}{100}) = 75.1 \text{ ct per uur}$$

Bij een uurloon van 70 ct zijn de kosten van de arbeid:

$$70 + (17.3 \times \frac{70}{100}) = 82.1 \text{ ct per uur}$$

Een 6 cts loonsverhoging geeft dus een stijging van de arbeidskosten met 7 ct per uur.

Uitgedrukt in een percentage van het uurloon is dit 10.94%; afgerond 11%.

De berekende kostenstijging voor de voornaamste akkerbouwproducten van oogst 1947 blijkt uit onderstaande tabel:

Producten	Loonpost per ha	Loon na 1 Sept.	Kostenst. per ha 11%	Gemidd. opbrengst per ha	Kostenstijging per product
1. Tarwe	f. 182.--	f. 36.--	f. 4.--	3.190	13 ct per 100 kg
2. Rogge	f. 169.--	f. 34.--	f. 3.70	2.600	14 ct " " "
3. Gerst	f. 183.--	f. 37.--	f. 4.10	3.670	11 ct " " "
4. Haver	f. 188.--	f. 38.--	f. 4.20	3.900	11 ct " " "
5. Erwten	f. 238.--	f. 24.--	f. 2.60	2.520	10 ct " " "
6. Cons. aardappelen	f. 554.--	f. 332.--	f. 36.50	24.300	15 ct " " "
7. Fabr. aardappelen	f. 377.--	f. 226.--	f. 24.90	24.700	10 ct " " "
8. Suikerbieten	f. 494.--	f. 247.--	f. 27.20	33.500	81 ct " 1000 kg

b. Akkerbouwproducten oogst 1948.

De kostenstijging bedraagt in dit geval 11% van de gehele loonpost en blijkt uit onderstaande tabel:

Producten	Loonpost per ha	Kostenstijging per ha 11%	Gemiddelde opbrengst per ha	Kostenstijging per product
1. Tarwe	f. 182.-	f. 20.-	3.390	63 ct per 100 kg
2. Rogge	f. 169.-	f. 18.60	2.600	72 ct " " "
3. Gerst	f. 183.-	f. 20.10	3.670	55 ct " " "
4. Haver	f. 188.-	f. 20.70	3.900	53 ct " " "
5. Erwtten	f. 238.-	f. 26.20	2.520	104 ct " " "
6. Cons. aardappelen	f. 554.-	f. 60.90	24.300	25 ct " " "
7. Fabr. aardappelen	f. 377.-	f. 41.50	24.700	17 ct " " "
8. Suikerbieten	f. 494.-	f. 54.30	33.500	162 ct per 1000 kg

c. De jaarkostprijs van de melk.

Hier geeft een 6 cts loonsverhoging een kostenstijging ten bedrage van 11% van de loonkosten.

De invloed hiervan op de kostprijs van de melk in 3 gebieden blijkt uit de volgende tabel:

	Friesland	Noord-Holland	Zuid-Holland 1)
1. Betaald loon	f. 113.43	f. 70.98	f. 86.97
2. Loon gezinsleden	" 35.-	" --	" 49.-
3. Loon boer 2)	" 65.52	" 134.-	" 88.40
Totaal loon	f. 214.-	f. 205.-	f. 224.-
Kostenstijging 11%	f. 23.50	f. 22.60	f. 24.60
Melkproductie in kg/ ha	3744 kg	3443 kg	3599 kg
Kostprijsstijging per 100 kg melk bij bestaand vetgehalte	62.8 ct	65.6 ct	68.4 ct.

1) voor Z. Holland alles per ha gemeten maat.

2) als loon van de boer is 75% van het jaarloon van de vaste arbeider per bedrijf ingecalculeerd.

2. Een berekening van de invloed van de verplichte premiestorting in het bedrijfspensioenfonds vanaf 1 Mei 1948.

Bij de invoering van een premiestorting van 6 ct. per uur, waarvan 3 ct. door de arbeider en 3 ct. door de boer betaald wordt, betekent d.t:

- a. een loonstijging van 3 ct. per uur (t.b.v. de storting door de arbeider).
- b. een stijging van de sociale lasten met 3 ct. per uur (premiestorting door de boer).

Met de invoering van deze premiestorting worden de arbeidskosten vanaf 1 Mei 1948:

73 ct. arbeidsloon + $(17.3 + 3/73 \times 100) = 21.4\%$ sociale lasten.

Dit betekent dus aan arbeidskosten: 83.6 ct. per uur.

De berekende arbeidskosten per uur voor 1 Mei 1948 berekend op basis van een uurloon van 70 ct. waren 82.1 ct.

Hieruit volgt een arbeidskostenstijging vanaf 1 Mei 1948 van 6.5 ct. per uur; uitgedrukt in een percentage van het basisuurloon van 64 ct. is dit 10.2%.

a. Akkerbouwproducten oogst 1948.

Deze kostenstijging werkt alleen in op die arbeidskosten, welke na 1 Mei 1948 ten behoeve van de verschillende gewassen gemaakt worden.

De verhouding van de hoeveelheden arbeid voor en na 1 Mei bedraagt globaal:

granen en erwten: 50 : 50

suikerbieten en aard: 20 : 80

De kostenstijging, welke door de invoering van de verplichte premiestorting wordt veroorzaakt is als volgt:

producten	loonpost per ha	loon na 1 Mei	kostenstijg. p. ha 10.2%	opbrengst per ha	kostenstijging per product
1 tarwe	f. 182.-	f. 91.-	f. 9.30	3.190	29 ct. p. 100 kg.
2 rogge	" 169.-	" 85.-	" 8.70	2.600	33 " " " "
3 gerst	" 183.-	" 92.-	" 9.40	3.670	26 " " " "
4 haver	" 188.-	" 94.-	" 9.60	3.900	25 " " " "
5 erwten	" 238.-	" 119.-	" 12.10	2.520	48 " " " "
6 cons.aardappelen	" 554.-	" 443.-	" 45.20	24.300	19 " " " "
7 fabr.aardappelen	" 377.-	" 302.-	" 30.80	24.700	12 " " " "
8 suikerbieten	" 494.-	" 395.-	" 40.30	33.500	120 " " 1000 "

b. jaarkostprijs van de melk.

De verhouding van de hoeveelheden arbeid vóór 1 Mei en ná 1 Mei kan, wanneer men de periode 15 Oct. 1947 - 15 Oct. 1948 beziet, worden vastgesteld op 50 : 50.

Hieruit volgt, dat een arbeidskostenstijging van 10.2% van het basisuurloon na 1 Mei 1948 een stijging van de kosten veroorzaakt ten bedrage van 5.1% van de loonpost per ha.

De kostprijsstijging volgt uit onderstaande tabel:

	Friesland	Noord-Holland	Zuid-Holland
Totaal loon p.ha	f. 214.-	f. 205.-	f. 224.-
Kostenstijging 5.1%	" 10.90	" 10.50	" 11.40
Melkproductie p.ha	3744 kg	3443 kg	3599 kg
Kostprijsstijging p.100 kg melk van bestaand vetgehalte	29.1 ct.	30.5 ct.	31.7 ct.

3. Berekening van de invloed van een 6 cts.loonsverhoging vanaf 1 September 1947 en de verplichte premiestorting in het bedrijfspensioenfonds vanaf 1 Mei 1948 beide, op de kostprijzen van de voornaamste akkerbouwproducten voor oogst 1948 en de jaarkostprijs van de melk in de periode 15 Oct.1947-15 Oct.1948.

Producten	Kostprijsstijg. bij 6 cts.loons- verhoging vanaf 1 September	Stem bij in- voering pre- miestorting vanaf 1 Mei '48	Totale kostprijs- stijging.
A. Akkerbouwproducten			
1. tarwe	63 ct.p.100 kg	29 ct.p.100 kg	92 ct. p. 100 kg.
2. rogge	72 " " " "	33 " " "	105 " " " "
3. gerst	55 " " " "	26 " " "	81 " " " "
4. haver	53 " " " "	25 " " "	78 " " " "
5. erwten	104 " " " "	48 " " "	152 " " " "
6. cons.aardappelen	25 " " " "	19 " " "	44 " " " "
7. fabrieksaardappelen	17 " " " "	12 " " "	29 " " " "
8. suikerbieten	162 " "1000 "	120 " 1000 kg	282 " " 1000 "
B. Melk.			
1. Friesland	62.6 "" 100 kg	29.1" 100 kg	91.9" " 100 kg
2. Noord-Holland	65.6 "" " "	30.4" " "	96.0" " " "
3. Zuid-Holland	68.4 "" " "	31.7" " "	100.1" " " "

4. Berekening van de invloed van een 6 cts.loonsverhoging en de invoering van de verplichte premiestorting in het bedrijfspensioenfonds, indien deze beide verhogingen over een gehele productieperiode zouden werken.

Van de berekende 6 cts.loonsverhoging is reeds uitgegaan van de invloed hiervan op een volledige productieperiode.

De kostenverhogende invloed van de verplichte premiestorting gedurende een volledige productieperiode is 10.2% van het gehele loon per ha.

De invloed van deze beide op de kostprijzen van de voornaamste akkerbouwproducten en de melk over een volledige productieperiode kan als volgt worden samengevat.

Producten	Kostprijsstijging bij 6 cts.loonsverhoging 11%	Kostprijsstijging bij verpl.premiestorting 10.2%	Totale kostprijsstijging.
<u>A. Akkerbouwproducten</u>			
1. tarwe	63 ct.	58 ct.	f.1.21 p.100 kg.
2. rogge	72 "	66 "	" 1.38 " " "
3. gerst	55 "	51 "	" 1.06 " " "
4. haver	53 "	49 "	" 1.02 " " "
5. erwten	104 "	96 "	" 2.- " " "
6. cons.aardappelen	25 "	23 "	" 0.48 " " "
7. fabriksaardappelen	17 "	16 "	" 0.33 " " "
8. suikerbieten	162 "	150 "	" 3.12 " 1000'
<u>B. Melk.</u>			
1. Friesland	62.8 ct.	58.3 ct.	f.1.21 p.100 kg.
2. Noord-Holland	65.6 "	60.8 "	" 1.26 " " "
3. Zuid-Holland	68.4 "	63.5 "	" 1.31 " " "